de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 45 — 9 NOVEMBER 1951

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

„OEI, MIJN TROMPET TJILPT!"

HET AVONTUUR VAN

Brr, wat is het water koud," piepte Rikkie, het jonge bevertje.

„Welnee, 't is juist lekker," beweerde Pukkie, z'n broertje. „Kijk eens, ik durf al zó ver!"

„Noem je dat ver? Ik durf wel naar de overkant," zei Peter, de ondernemendste van de drie, „kijk maar!"

Aangemoedigd door hun broertje zwommen al gauw ook de andere twee bevertjes vrolijk in 't rond. Dit was de eerste keer, dat ze in het water waren.

Toen vader en moeder bever het nest verlaten hadden om eten voor hen te zoeken, was Peter, de brutaalste, stil het gangetje, dat naar het water leidde, uit gelopen; de andere twee waren spoedig gevolgd. Verwonderd hadden ze een tijdje over de rand naar het water, de bomen en de struiken gekeken en waren toen de beek in gewaggeld. Weldra waren ze druk aan het stoeien.

Reintje de Vos, die altijd honger had, probeerde of hij langs de oever van het beekje geen onvoorzichtig muisje of konijntje kon verschalken, toen hij de drie spartelende bevertjes ontdekte.

Nieuwsgierig kwamen ze naar Reintje toe, maar toen hij ze met zijn poot probeerde te pakken en daarbij kwaadaardig gromde, hadden ze spoedig door, dat dit een van hun vijanden was, van wie hun moeder verteld had. De vos had geen schijn van kans, want de vlugge bevertjes bleven wel uit het bereik van z'n scherpe nagels, en in het water durfde hij toch niet. Reintje begreep, dat hier niets voor hem te halen viel; hij verdween dan ook al gauw de struiken in. Gelukkig, dat gevaar was geweken!

Maar .... er bedreigde de bevertjes nog een ander gevaar, een gevaar, waarvan de in het zonlicht ronddartelende diertjes geen flauw vermoeden hadden:

Een grote snoek stond onbeweeglijk tussen de waterplanten naar het spel van de bevertjes te kijken. Toen Petertje zich een beetje te ver van hun ondiepe speelterrein verwijderde, schoot de snoek met een vervaarlijke snelheid op hem af; z'n vlijmscherpe tanden drongen door het mooie beverpelsje heen en trokken Peter onder water. Met één geweldige slag van z'n staart verdween het ondier met z'n buit in zijn bek tussen de waterplanten. Arm Petertje!

Dodelijk verschrikt vluchtten de twee andere bevertjes weg; ze zwommen de beek uit, kwamen bij een splitsing, gingen de rechterarm in, en zwommen maar door, tot ze niet meer verder konden. Uitgeput kropen ze aan land.

Dicht tegen elkaar aan rustten ze uit onder een grote varenplant, nog natrillend van de schrik.

Als moeder bever thuiskomt, met een bosje verse twijgen in haar bek, is het doodstil in huis; ongerust snuffelt ze in elke hoek en in elke kuil, maar nergens is een spoor van haar kinderen te vinden. Dan schommelt ze de gang uit en laat zich het water in glijden. Maar buiten ziet ze ook niets. Wacht eens, ja, op dit eilandje zijn ze geweest, hier hebben ze gerust; maar verder vindt ze niets. Angstig zwemt ze verder het beekje af tot zij bij de splitsing komt, maar in plaats van rechtsaf gaat ze de linkerarm in. Alles is eenzaam hier en stil. Als ze een uur gezocht heeft, geeft ze het op. Langzaam en bedroefd zwemt ze naar huis terug.

Zodra de jonge bevertjes weer op hun verhaal zijn gekomen, gaan ze verder, dieper het land in. Plotseling staan ze voor een brede, ondiepe beek. Maar wat zien ze daar? Twee jonge bruine beertjes zijn aan het spelen in het water. Ze spatten elkaar nat en gooien elkaar om, terwijl moeder beer op de oever twijgen staat af te rukken. Als de beestjes moe gespeeld zijn, klimmen ze op de kant en gaan op zoek naar voedsel. Al gauw heeft een van de beertjes de bevers in de gaten. Nieuwsgierig komt hij op hen af. Het is niet te zeggen hoe deze ontmoeting zou zijn afgelopen, want plotseling klinkt er een schreeuw. Gevaar! Snel vluchten de beertjes weg en klauteren achter hun moeder aan een boom in. Verwonderd staan de bevertjes een tijdje naar het tafereel te kijken, niet begrijpend, hoe die zware dieren in een boom kunnen klimmen; dan gaan ze weer verder, het onbekende tegemoet.

Ze zwoegen over stenen en omgevallen bomen, worstelen zich moeizaam door dicht struikgewas en komen eindelijk doodvermoeid op een kleine open plek aan. Hier blijven ze wat zitten uitrusten. Boven hen in een boom zit een uil en wijs kijkt hij op de bevers neer, alsof hij wil

DE JONGE BEVERS

zeggen: Wat doen jullie hier, zo ver van het water?

Wat is dát daar, dat lange, gladde dier, dat op hen afkomt? Zou dat nu een slang zijn, waarover ze zoveel hebben horen vertellen? Angstig en tegelijk nieuwsgierig kijken ze naar het dier. Gelukkig voor de bevertjes is 't maar een onschuldige ringslang, die snel langs hen heen schuifelt.

Nog meer dieren komen uit de bosrand te voorschijn: konijnen, hazen, vossen, een egel, zelfs een wolf. Allemaal snellen ze, zonder de bevertjes op te merken, over de open plek langs hen heen en verdwijnen aan de andere kant tussen het geboomte.

't Lijkt wel of ze ergens voor vluchten, denken de bevertjes. Ja, vluchten!

Nu pas bemerken ze de scherpe reuk; ze snuffelen en snuiven, maar ze kunnen de geur niet thuisbrengen. Dat is begrijpelijk, want ze hebben nog nooit een vuur gezien, laat staan een bosbrand meegemaakt. Wolken rook slaan al over hen heen, steeds vaker en steeds dichter, zodat ze haast niets meer kunnen zien. En nog denken de bevers niet aan vluchten; ze zijn eenvoudig verlamd. Weldra heeft het vuur, van tak op tak en van boom op boom springend, de open plek bereikt. Dan ontwaken ze door de hitte uit hun verdoving en slaan op de vlucht.

De uil, die boven hen zat, slaakt een schorre kreet en fladdert weg, net op tijd: krakend, sissend en knallend begint de boom, waarin hij zat, te branden; dan stort hij neer, een regen van vonken verspreidend, die ver wegvliegen.

De bevertjes lopen wat ze kunnen, maar 't lijkt hopeloos; aan alle kanten rook en vuur. Ze schuilen in een verlaten vossenhol, maar de rook dreigt hen te verstikken, ze moeten er uit. Brandende bomen storten achter, voor en naast hen neer; hun pels, waarop elke bever zo trots is, begint te schroeien, hun ogen worden dik, ze kúnnen haast niet meer.

herten en reeën in de rivier en verdwijnen, na zich even verfrist te hebben, in het bos aan de andere kant.

Ook vader en moeder bever hebben nog nooit in hun leven een bosbrand meegemaakt. Al gauw dreigen ze in het hol te stikken door de rook, dan kruipen ze het water in en zien dat het huis, dat vader zelf gebouwd heeft en waarop ze zo trots zijn, brandend ineenzakt.

De twee jonge bevertjes zwem-

Maar als de nood het hoogst is, als ze dreigen neer te vallen, bereiken ze de rivier. Dan vergeten ze hun vermoeidheid en laten hun hete en geschroeide lijfjes het water in glijden.

De rivier levert een fantastisch schouwspel; slierten rook dwarrelen over het water, brandende bomen, hel afstekend tegen de verduisterde lucht, storten fel sissend in het water.

Roofdieren, die hun vrees voor water overwonnen hebben, staan broederlijk naast konijnen, hazen,

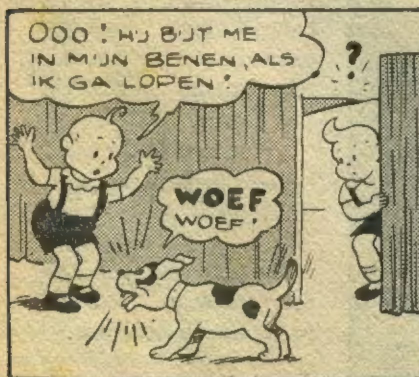
men maar door. Soms, als de hitte te groot wordt, waar de beek smal is, duiken ze onder water. Zo leggen ze een flinke afstand af en dan, o vreugde, zien ze hun moeder!

Deze neemt hen mee naar de overkant, waar de brand niet komen kan en geeft hun de lekkerste blaadjes en twijgjes, die ze maar kan vinden. Als ze hun honger gestild hebben, leggen ze zich gelukkig in een verlaten hol te slapen.

Zo kwam aan deze tocht vol gevaren nog een gelukkig einde.

P. D.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Dierenvriend

Henkie zocht, als kleine jongen,
Dikwijls diertjes in de tuin.
Hij bekeek het druk gewriemel
Van de kevers bij het puin,

Dat hun vaak tot schuilplaats diende,
Als ze loerden op een prooi.
Dat ze andere diertjes namen
Voor diner, vond Henk niet mooi.

Hij bewonderde de mieren
Om hun ijverig gedoe:
Al maar lopen en maar sjouwen,
En ze leken nimmer moe.

Niets ook kon hun werklust stuiten:
Als je door een tak of steen
Hun het pad versperren wilde,
Liepen zij daar overheen.

Ook de spinnen vond hij prachtig,
Onbeweeglijk in hun web!
Eens kwam Henk de kamer binnen:
„Mammie, kijk eens, wat ik heb?

Mooie beestjes!" — en hij toonde
Drie, vier spinnen in zijn hand.
Mammie was niet bang voor muizen,
Maar aan spinnen had ze 't land.

„Bah! Gooi weg die vieze beesten!"
Henk heeft toen zijn mooie vangst
Maar weer in de heg geborgen
En hij lacht' om moeders angst.

'k Hoop, dat Henkje zo zal blijven,
Want, al is hij nu nog klein,
Meestal blijkt een dierenminnaar
Ook een mensenvriend te zijn.

C. VAN BOVENKERK

DE PAUW EN DE OOIEVAAR

Een pauw ontmoette eens een ooievaar en hij haastte zich om te gaan pronken. Zo zal ik wel een overweldigende indruk maken, dacht de pauw.

„Kijk eens naar mij," kraste hij, „ik daag je uit zo'n weelde van schitterende veren te laten zien."

„Dat zou wat," spotte de ooievaar.

En met zijn machtige vleugelslag schoot hij 't luchtruim in en van uit de hoogte riep hij naar de pauw:

„Kijk maar eens naar mij. Ik daag je uit mij te volgen. Jij gaat groot op je mooie veren, maar vertel me eens, waartoe dient die pronkerige opschik van je? Kun je me ook vertellen, wat voor nut je van al dat klatergoud hebt?"

Toen zei de pauw niets meer.

Jantje had een heel mooie en heel dure vulpen gekregen en die droeg hij altijd te kijk in zijn borstzakje, maar schrijven deed hij er niet mee. Hij vond het zonde van de pen en .... dat schrijven ging niet best, want Jantje was niet bepaald van de pientersten.

Keesje had maar een doodgewone pen en zijn penhouder had hij zowat half stukgebeten, louter van het nadenken over zijn sommen en zijn taalwerk. Maar Keesje schreef er hele blaadjes mee vol en als hij klaar was stopte hij zijn pen haastig maar weer weg.

„Moet je die pen zien," smaalde Jantje vaak.

Maar toen Keesje schitterend overging en Jantje bleef zitten, keek Keesje even terloops naar die mooie gouden pen in dat borstzakje van Jantje.

„Wat heb je d'r an?" hoorde ik hem zachtjes fluisteren.

En toen dacht ik aan dat fabeltje van de pauw en de ooievaar.

ONZE WONDERE WERELD

PLANTEN MET GEVOEL

DE MEESTE GEWASSEN ZIJN GEVOELIG, MAAR HUN BEWEGINGEN ZIJN VAAK ZO LANGZAAM, DAT NIEMAND ER ERG IN HEEFT.

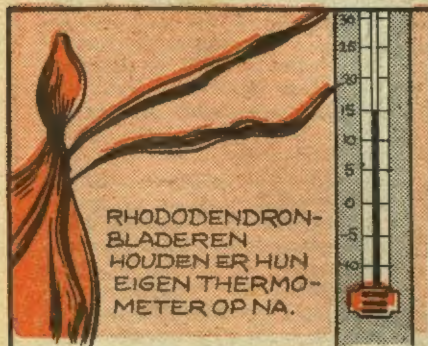
EEN WATERLELIE GAAT DICHT BIJ HET VALLEN VAN DE AVOND, MAAR HET EERSTE MORGENGLOREN BREEKT HAAR WEER OPEN.

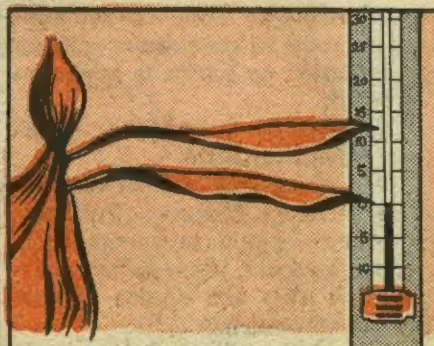

EEN SOORT CACTUS HOUDT OVERDAG HAAR KNOP POTDICHT, MAAR BLOEIT 'S NACHTS, ALS HET LICHT HAAR NIET MEER RAAKT, IN VOLLE HEERLIJKHEID.

TEMPERATUUR 15 GRADEN C. BLAREN OMHOOG.

TEMPERATUUR 0 GRADEN C BLAREN HORIZONTAAL.

TEMPERATUUR -10 GRADEN BLAREN SCHUIN OMLAAG

De Chrysant

HOE MEN IN KOREA BELASTING BETAALDE

Een der mooiste bloemen van de nazomer en de herfst is wel de chrysant.

Jullie kent deze bloemen natuurlijk allemaal wel. Je ziet ze in allerlei kleuren als wit, geel, goudkleurig en rood, en in dubbele en enkele soorten in deze maanden staan in etalages en bloemenstalletjes.

Oorspronkelijk kende men alleen een kleine, gele chrysant. Maar dat is al heel lang geleden. Het is bijvoorbeeld bekend, dat de staat Korea — je weet wel, het land waar nu oorlog is — rond 836 voor onze jaartelling belasting betaalde aan keizer Ninloka van China met gekleurde chrysanten; een bewijs, dat deze bloemen erg mooi werden gevonden en grote waarde hadden.

In Japan hebben, nu ongeveer tweeduizend jaar geleden, kwekers er zich op toegelegd om heel veel en heel mooie chrysanten te krijgen en dat is hun ook gelukt. En niet alleen mooie bloemen, maar ook mooie bladeren. Dit laatste schijnt nog het

Op weg naar het belastingkantoor.

moeilijkste te zijn. De Japanners vonden deze bloemen zo mooi, dat zij ze zelfs hebben afgebeeld op het keizerlijke wapen.

Waarschijnlijk brachten Nederlanders deze prachtige bloem naar Europa. Je weet misschien wel, dat geen enkele buitenlander vroeger Japan mocht binnenkomen. Later mochten de Nederlanders dat wel en dat waren handige kooplui. Dit gebeurde in het laatst van de zeventiende eeuw.

Eerst in de negentiende eeuw, dus van 1800 tot 1900, kwam in ons land belangstelling voor de chrysant en begon men allerlei vormen en soorten te kweken.

In 1825 was er een grote tentoonstelling in Londen en hier waren reeds zevenentwintig soorten uitgestald.

De bezoekers vonden de chrysanten erg mooi en bestelden er van, om ze in kassen en tuinen te zaaien en te poten.

Nadien is de chrysant over de gehele wereld verspreid.

Ook in ons land worden veel van deze bloemen gekweekt. Prachtige soorten zijn het en ze worden, zorgvuldig ingepakt, dikwijls per vliegmachine naar alle oorden van de wereld verzonden.

Ook in de tuin van de gewone mensen ziet men tegenwoordig veel chrysanten, maar dit zijn dan altijd kleinere soorten, alhoewel erg mooi.

Tot slot nog een aardige legende over deze bloem.

Toen de drie koningen, geleid door een ster aan de hemel, naar Bethlehem waren gekomen, stonden ze erg verbaasd. Er was in Bethlehem helemaal geen drukte en niemand wist iets van de pasgeboren Koning der Joden af.

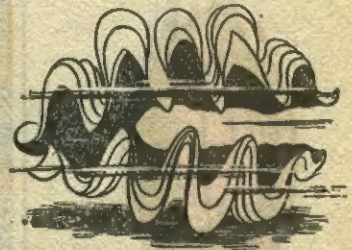
Zouden ze verkeerd zijn?

Buiten het stadje vond Melchior, een van de drie, plotseling een mooie plant, die, als een ster, zijn stralende bloemen deed groeien.

„Hier moet de nieuwe koning zijn," riep toen de wijze man. „Deze bloem straalt precies zo mooi, als de ster, die ons geleid heeft."

Toen hij daarop de bloem afplukte, ging een deur open van een stal, die daar vlak bij was. En toen ze er binnentraden, vonden ze het Kind in de kribbe. En naast de andere geschenken, goud, wierook en myrrhe, gaven ze het Kind de prachtige chrysant, als een schepter, waarmee het de wereld regeren zou. v. d. B.

ZO TERLOOPS

DE REUZENGAPER

De meeste schelpdieren bezitten een enorme spierkracht; dat kunnen jullie zelf ondervinden wanneer je tracht een oester of zelfs maar een flinke mossel te openen. Maar wanneer je te doen krijgt met exemplaren van meer dan een meter breed en bijna 200 kg zwaar, dan kan men zich voorstellen, dat het niet meevalt om je gevangen been uit zo'n klem los te wurmen. De reuzengaper of reuzenmossel, ook wel doopvont genoemd, is zo'n sterk type. Je kunt hem vinden op het Grote Barrièrerif bij de kust van Australië. Wanneer een duiker per ongeluk boven zo'n openliggende schelp terechtkomt en ze met zijn voet aanraakt, klappen de schelpen onmiddellijk dicht en de duiker is gevangen. Die schelpen zitten van achteren vast als met scharnieren, terwijl de randen zó getand zijn, dat ze precies in elkaar passen. Het inwendige van de schelpen ziet er uit als zuiver porselein. De dieren vormen ook een uitstekend voedingsmiddel.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

FRANS

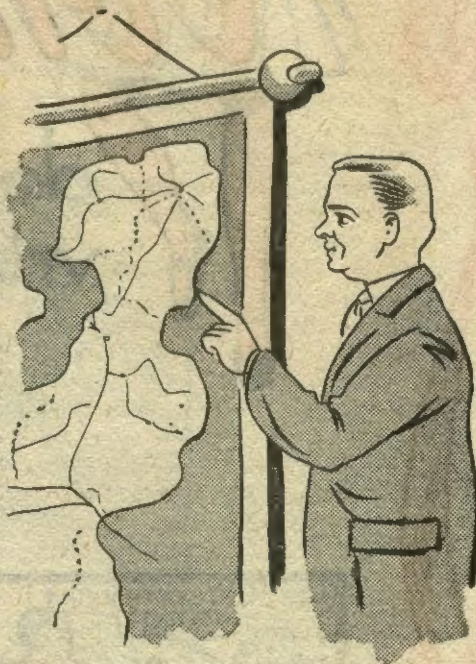
Meester Dierx had verteld, dat het Nederlandse volk in hoofdzaak uit drie Germaanse volksstammen was opgebouwd: de Franken, de Friezen en de Saksen. Tot de Franken behoren de bewoners van de provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland, behalve de Achterhoek; verder, maar dan vermengd met Friezen: de bewoners van de beide Hollanden, van Zeeland en van Utrecht. Frankrijk — rijk der Franken — heeft zelfs zijn naam aan die Germaanse volksstam te danken. Dit is te eigenaardiger, omdat de Franse taal met het Italiaans, het Spaans, het Portugees en het Roemeens tot de Romaanse talen behoort. Het land draagt dus één Germaanse naam en spreekt een Romaanse taal. Hoe dat allemaal zo gekomen is, zou ons te ver voeren in de tijd van de grote volksverhuizingen van de vierde en vijfde eeuw. We zeggen er hier alleen van, dat de oude Germaanse talen grote invloed op de Franse namen hebben uitgeoefend.

Zo zagen we vroeger al, dat Louis, zoals vele Franse koningen hebben geheten, eigenlijk een vervorming is van het Frankische Hluodewic, wat hetzelfde is als Lodewijk, Clovis en Louis.

„Komt de naam Frans ook van de Franken, meester?" vroeg Harry.

„Zeker, Harry," antwoordde meester Dierx. „Frans, met de verlatijnsing Franciscus en het vrouwelijke Francisca en al de nevennamen als Frank, Francis, Francien, Ciska enzovoort, betekenen niets anders dan: van Frankische afkomst, van Frankische stam.

Die stamnaam Frank heeft echter ook een eigen betekenis, en omdat 't Franse woord franc, „vrij" betekent, verklaart men de naam Frank, Franciscus, Frans enzovoort als: de vrije. Dat is echter niet helemaal juist. Frank, en dus ook Frans is: driest, onbeschroomd, vermetel, onverschrokken, stoutmoedig. Die betekenis heeft 't ook in onze goed-Nederlandse uitdrukking: frank en vrij, onbeschroomd en vrij. Wie Frans heet, mag dus, als hij zijn karakter in overeenstemming wil brengen met zijn naam, nergens bang voor zijn."

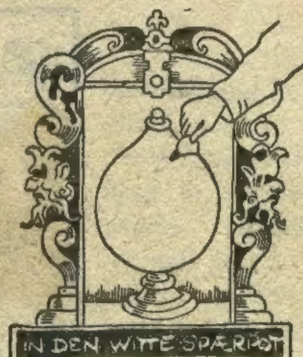

DE SPAARPOT

Een mens zonder spaarpot was naar de begrippen onzer voorvaderen geen mens maar een spilpenning. Ieder kind kreeg bij de doop tegelijk met de naam ook een spaarpot en het eerste wat er in kwam was de pillegift, de gift van peter en meter aan 't nieuwe mensje bij zijn komst in de wereld. De boerenknaap spaarde om koeien en varkens te kopen, de arme poorter om het zover te brengen, dat hij in zijn eigen huis mocht wonen. Wie al een eigen huis had, spaarde om op zijn oude dag stilletjes van zijn rente te kunnen leven. Ieder had een spaarpot, maar in het geheim. De een sloot die in een kist, de ander in een geheime la, de een wikkelde hem in stro en stopte hem in de bedstee, de ander wikkelde hem in een oude kous en stopte hem in de doofpot onder de kolen; de een verborg hem in een holle balk, de andere in de muur achter een tegeltje van de haard.

De vorm der spaarpotten was verschillend; men had kistjes en koffertjes, apen en varkens, maar de oorspronkelijke vorm was eigenlijk die van een pot.

Hierbij zien jullie zulk een oorspronkelijke ouderwetse spaarpot. Hij stamt uit het jaar 1613 en werd afgebeeld op een gevelsteen te Gorkum op de Appeldijk.

Vonkje de vrolijke vrijbuiter

Vonkje en Jantha zijn met de Kerstdagen bij Lola's moeder. Aan het Kerstmaal vinden ze een brief, waarin staat, dat de Kerstgeschenken bij het sneeuwhuis te vinden zijn.

1 Na het Kerstmaal gaan de meisjes op stap naar het sneeuwhuis. Jackie weet blijkbaar waar het is, want hij heeft het gauw voor hen gevonden. Uit de ramen hangen drie linten, een voor ieder van de meisjes.

2 Als zij hun lint er uit trekken, vinden ze elk aan het eind er van een geschenk. „Kijk eens, wat een prachtige ketting!" zegt Vonkje, terwijl ze haar cadeau aan Lola en Jantha laat zien.

3 Als zij hun geschenken bewonderd hebben, stelt Jackie voor, een partijtje te gaan sneeuwballen. „Bijna raak!" juicht Jantha, als zij Vonkje rakelings mist. „Ik zal het beter doen!" antwoordt Vonkje.

4 Maar juist terwijl ze wil gooien, glijdt Vonkje uit en rolt naar beneden. Jantha, Lola en Jackie vliegen haar na om haar te helpen. „'t Is een steile heuvel," zegt Jantha bezorgd.

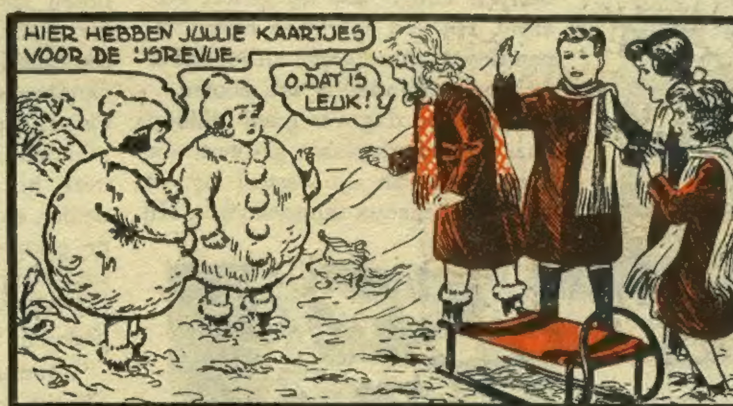

5 Tot hun voldoening zien ze echter spoedig dat Vonkje zich niet bezeerd heeft. Ze vinden haar zitten bij 'n tweetal sneeuwbalkinderen, die naar een ijsrevue moeten en wier slee in de sneeuw is blijven steken.

6 Jackie is dadelijk bereid om te helpen. Hij gaat een stevig touw halen en krijgt weldra beweging in de slee. De sneeuwbalkinderen zijn erg dankbaar, want nu komen ze nog op tijd voor de ijsrevue.

7 Voor zij weggaan, geven ze aan Jackie, Vonkje, Lola en Jantha kaartjes voor de revue. Alle vier zijn ze daar erg blij mee en ze gaan de sneeuwbalmannetjes na naar het feestgebouw.

8 Daar krijgen ze een plaats op de eerste rij en bewonderen met open mond de voorstelling. Opeens verschijnt Koos Vorst op het toneel en vraagt of er een meisje in de zaal is, dat Vonkje heet. „Dat ben ik!" zegt Vonkje verwonderd.

Zoals jullie zeker wel weet, regeerde Karel de Grote over een heel groot rijk. Dat rijk had hij in gouwen verdeeld en daarover graven aangesteld. Om nu te weten te komen, of die graven hun ambt behoorlijk uitoefenden, zond hij bekwame en rechtschapen mannen uit, die men zendgraven noemde.

Nu woonde in een van die gouwen een graaf, Wilbert geheten, die de mensen erg verdrukte en zich door allerlei oneerlijke middelen wist te verrijken. Hij werd daarbij trouw geholpen door zijn onderbevelhebber Drogo. Drogo was nog groter deugniet dan zijn meester; daarbij veel slimmer en iemand, die altijd raad wist.

Vooral een boer, Oswald, die met zijn vrouw en hun zoon Udo, een aardige, vlugge jongen van ongeveer veertien jaar, een uur van Wilbert's kasteel woonde, had veel van hem te lijden gehad. Hij had vroeger enige jaren gediend onder een zekere graaf Alwart en zich toen dapper gedragen. Dikwijls vertelde hij nog van die graaf Alwart. Oswald was een braaf en eenvoudig man en algemeen geacht en bemind. Door Wilbert en Drogo was hij geheel verarmd. Hij had daartegen niets kunnen doen, maar hoopte altijd, dat er wel eens verandering zou komen.

Op zekere dag was graaf Wilbert naar een marktplaats geweest, die enige uren van zijn kasteel lag, en met slecht nieuws thuisgekomen. Hij had gehoord, dat in de marktplaats een zendgraaf aangekomen was. Die kon hij nu eerstdaags verwachten en dan kon het er voor hem en Drogo wel eens lelijk uitzien. Want zo'n zendgraaf was niet gemakkelijk.... Vooral voor Oswald was hij bang. Die zou zeker met ernstige klachten komen en hij was een oud-soldaat, die niet verlegen was en praten kon....

„Wat moeten we doen, Drogo?" vroeg hij.

„Dat zal ik je zeggen," antwoordde Drogo bedaard. „Morgen laat je Oswald, zijn vrouw en hun zoon halen en onder beschuldiging van diefstal in de diepste kelder van het kasteel opsluiten. Met de andere lui, die wat tegen ons zouden kunnen inbrengen, zal ik wel praten. Ik zal wel zorgen, dat ze hun mond houden. Laat dat maar aan mij over." Wilbert vond dat plan uitstekend.

Toen nu Oswald en zijn vrouw de volgende dag bij hun woning aan het werk waren, verschenen opeens zes soldaten en de aanvoerder beval hen mee te gaan. Op de vraag van Oswald, waarom, kreeg hij tot antwoord, dat ze dat op het kasteel wel horen zouden. Toevallig was Udo niet thuis. Hij was die morgen naar een familielid gegaan, die enige uren vandaar woonde. Dat was een tegenvaller! De aanvoerder liet nu twee soldaten achter om de jongen, wanneer hij thuiskwam, gevangen te nemen en keerde met de anderen en de gevangenen naar het kasteel terug, waar Oswald en zijn vrouw in een hok onder de grond werden opgesloten.

Intussen zocht Drogo de mensen op, die vroeger onrechtvaardig waren behandeld en beloofde hun, dat ze alles, wat hun te kort gedaan was, dubbel zouden terugkrijgen. Maar dan moesten ze ook niets zeggen, als de zendgraaf kwam. En hij gaf hun ook te verstaan, dat ze tegen de graaf toch niets zouden kunnen uitrichten, omdat ze geen bewijzen hadden en dat het hun later duur te staan zou komen, als ze hem aanklaagden. De eenvoudige mensen lieten zich bang maken en toen Drogo weer bij Wilbert kwam, kon hij hem verzekeren, dat alles in orde was. 't

Behoeft wel niet gezegd, dat geen van beiden er een ogenblik aan dacht te doen, wat Drogo beloofd had.

Het was al laat in de namiddag, toen Udo terugkwam. Niet ver van zijn woning trof hij een vriend van zijn vader, die hem vertelde, wat er met zijn ouders gebeurd was en hem waarschuwde niet naar huis te gaan. Hij vertelde verder, dat de zendgraaf verwacht werd en van Drogo's bezoek bij de mensen. De schrandere jongen wist dadelijk, wat hij te doen had. Hij verzocht de man tegen niemand iets van hun ontmoeting te zeggen en ging daarna op weg naar de marktplaats.

Tegen de avond kwam hij er aan, liet zich het huis wijzen, waar de zendgraaf verblijf hield en stond weldra voor de man, die hij zocht. Deze vroeg hem vriendelijk, wie hij was.

„Ik ben Udo, de zoon van Oswald. Mijn vader heeft vroeger onder graaf Alwart gediend."

„Graaf Alwart ben ik," zei de zendgraaf. „Is Oswald uw vader? Die heb ik goed gekend. Een braaf man en dapper soldaat. En wat wenst ge nu?"

Udo vertelde nu alles, wat er gebeurd was.

„Ik ga morgen naar het kasteel van graaf Wilbert," zei de zendgraaf, toen hij alles gehoord had, „en zal zorgen, dat er recht geschiedt. Maar eerst zal ik je zeggen, wat je te doen hebt." Hij had nu nog een kort gesprek met Udo en beval daarna een dienaar te zorgen, dat de jongen een goede maaltijd en een goed nachtverblijf kreeg.

De volgende dag kwam de zendgraaf op het kasteel van Wilbert aan. Zijn gevolg bestond uit een kleine afdeling ruiters. Ze voerden een grote gesloten wagen mee, waarin de levensmiddelen en wat verder nodig was geborgen waren. Graaf Wilbert ontving zijn voorname gast met de grootste vriendelijkheid. De ruiters werden in het kasteel ingekwartierd en Drogo zou zorgen, dat het hun aan niets ontbrak. De wagen kreeg een plaats op het voorplein en een soldaat werd er bij op wacht gezet. Enige soldaten werden nu uitgezonden om in de omtrek bekend te maken, dat de zendgraaf de volgende morgen in 't openbaar zitting zou houden.

De volgende morgen was het druk op het voorplein van het kasteel. Aan de ene zijde stonden de soldaten van de zendgraaf opgesteld; aan de andere zijde die van Wilbert. Midden op het plein stonden een tafel en twee zetels. Onder de mensen, die opgekomen waren, heerste een gedrukte stemming. Ieder had van de gevangenneming van Oswald en zijn vrouw gehoord, maar ieder begreep ook waarom ze opgesloten waren.

Daar kwamen de zendgraaf en zijn schrijver naar buiten en namen achter de tafel plaats. 't Werd nu doodstil op het plein. De schrijver, die een blad perkament voor zich had, stond op en deelde mee, dat de zendgraaf gekomen was om in naam van de keizer recht te spreken en vroeg daarna, of iemand wat te zeggen had.

Niemand sprak. Tweemaal herhaalde de schrijver zijn oproeping. Geen antwoord .... Wilbert en Drogo keken elkaar eens aan .... 't Ging best, hoor .... !

Maar daar gaf de zendgraaf een teken, een soldaat opende de wagen en daaruit stapte Udo. Een gemompel van verbazing steeg onder het volk op, terwijl Wilbert en zijn helper doodsbleek werden.

„Graaf Wilbert," zei de zendgraaf kortaf, „laat onmiddellijk de ouders van deze jongen hier komen!"

ZO TERLOOPS

In het oude Perzië bestonden estafettediensten voor gewichtige boodschappen. Langs de koninklijke weg van Susa naar Sardis, ruim 2400 km lang, brachten de renboden zulk een boodschap in zes dagen over. Dat is met een gemiddelde snelheid van ongeveer 16 km per uur, dag en nacht!

Wilbert gaf een wenk aan de gevangenbewaarder. Deze ging heen en kwam enkele ogenblikken later met de twee gevangenen terug.

„Beste Oswald," zei de zendgraaf, terwijl hij de oude soldaat hartelijk de hand drukte, „'t doet me plezier, je nog eens te zien. En nu zou ik gaarne eens horen, wat je van deze twee heren te vertellen hebt."

Oswald vertelde nu, dat de graaf hem enige akkers en verschillende stuks vee had ontnomen, dat hij hem meermalen had opgeroepen om te werken, terwijl hij juist bezig was zijn eigen oogst binnen te halen, dat hij dikwijls geheel onschuldig of voor kleine overtredingen zware boeten had moeten betalen en hoe tenslotte hij en zijn vrouw gevangen waren gezet. En bij al die onrechtvaardigheden en plagerijen was Drogo Wilbert's medeplichtige geweest.

„Dat zijn ernstige beschuldigingen," zei de zendgraaf, toen Oswald zijn verhaal geëindigd had. „Maar er zullen wel meer mensen zijn, die reden tot klagen hebben. Als dus nog iemand wat te zeggen heeft, kan hij 't nog doen. En zo hij heeft moeten beloven te zwijgen, ontsla ik hem in naam van de keizer van die belofte."

Verschillende personen kwamen nu met klachten, ongeveer van dezelfde soort als die van Oswald. En tegen al die beschuldigingen konden de graaf en Drogo niets inbrengen.

„Graaf Wilbert," zei de zendgraaf, toen niemand meer het woord verlangde, „gij en uw medeplichtige blijven hier gevangen, tot de keizer uitspraak zal hebben gedaan. Tot zolang zal Oswald hier het bevel voeren. Aan hem alleen zult ge dus allen van nu af te gehoorzamen hebben. Hij zal ook zorgen, dat ieder krijgt, waar hij recht op heeft."

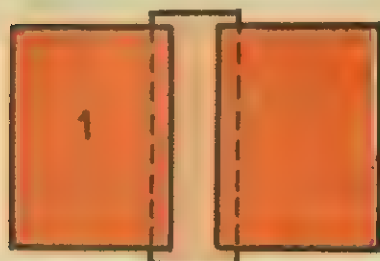
De rechtszitting was daarmee geëindigd, en dankbaar en tevreden gingen allen naar huis terug.

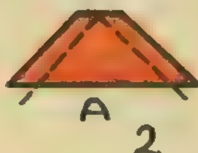
De volgende dag vertrok de zendgraaf, na van Oswald hartelijk afscheid genomen te hebben. Enige tijd daarna werden Wilbert en Drogo naar een verafgelegen streek verbannen. En tegelijk werd tot algemene blijdschap van de bevolking Oswald tot graaf benoemd.

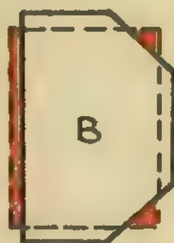

De kleine knutselaar

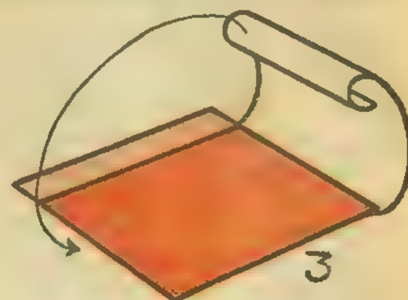

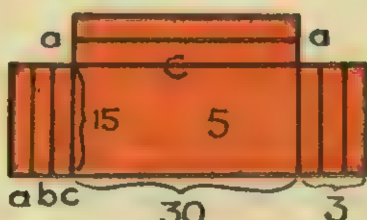

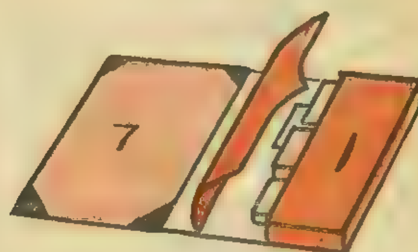

HOE MAKEN WE ZELF

EEN VLOEIBLAD

Neem twee stukken karton van 22 × 31 centimeter.

Uit veel dunner karton knip je dan een strook van 5 × 31 centimeter en een strook linnen van 5 × 35 centimeter.

Met die twee stroken worden de beide eerste stukken verbonden en wel zo, dat er tussen beide kartons een afstand blijft van 3 centimeter.

Zie hiervoor afbeelding 1.

De beide uitstekende einden worden omgeslagen naar binnen.

Nu het deksel.

Hiervoor gebruik je stof of gekleurd papier.

In het laatste geval moet je voor de linnen rug een stuk kiezen, waarvan de kleur past bij het gebruikte papier. Voor de hoeken worden beschermende hulsels gemaakt van dezelfde soort linnen.

Afbeelding 2 toont aan hoe je moet knippen. De stippellijn 2 a geeft de ligging van het deksel aan.

Het papier zelf moet geknipt worden volgens 2 b.

Wil men met stof overtrekken, dan legt men het deksel op de stof en knipt de stof op 2 centimeter breedte buiten de rand van het deksel af.

Wil je dit deksel nog iets dikker maken, dan kun je tussen karton en stof een flinke laag zijdepapier inbrengen of een laagje watten, waarbij je er voor moet zorgen, dat het midden iets dikker blijft dan de zijkanten.

Om het geheel legt men dan een vel wit papier, dat men aan de binnenkant van het deksel vastplakt. Zie afbeelding 3.

Zijn nu beide deksels of omslagen aldus „gewatteerd", dan trekt men er de gekozen stof strak over en plakt ze vast aan de binnenkant van de omslag. Die binnenkant beplakt men verder met papier uit één kleur.

Opdat een der omslagen moge dienen als vloeiblad plakt men op de vier hoeken vier hoekstukjes, waarin men drie of vier velletjes vloei kan schuiven.

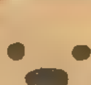
Op de andere omslag maken we nu een soort map uit stevig papier.

Grootte en afwerking zie je in afbeelding 5. Het gehele stuk wordt gevouwen volgens de lijnen a, b en c. Bij a naar de buitenzijde, bij b naar binnen en bij c weer naar buiten. Om te beletten, dat briefpapier en enveloppen er gemakkelijk uitvallen, maken we er nog een kleine klep aan vast, die sluit in een daarvoor bestemde insnijding.

Op de binnenkant van die klep plakken we nog een 5 centimeter breed en 2 centimeter hoog strookje voor onze postzegels.

Als je handig en zorgvuldig hebt gewerkt, heb je een map, die vloeiblad is en schrijfmap tegelijk.

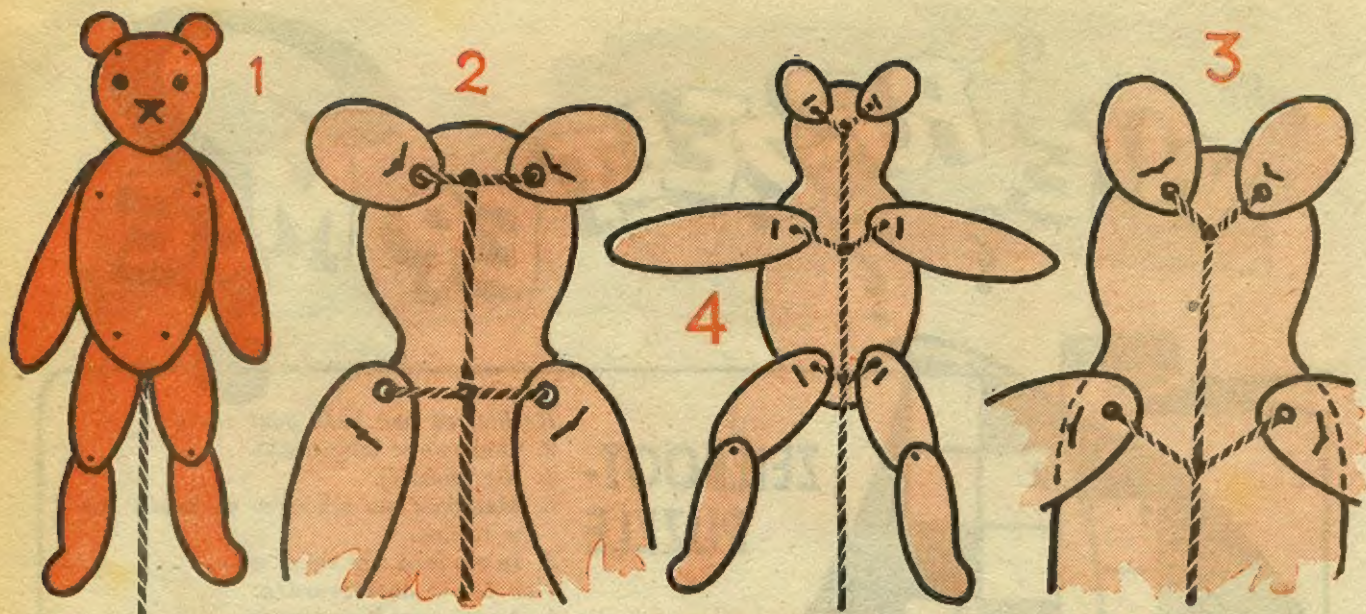
HOE TEKEN IK EEN BULDOG?

EEN DANSENDE BEER

Te maken uit dun maar stevig karton of ook uit dun triplex.

Hoofd en romp uit één stuk snijden en daarnaast nog acht langwerpige stukken: twee voor de oren, twee voor de armen, vier voor benen en voeten.

Hoe je de verschillende delen moet bevestigen, zie je duidelijk aan de verschillende afbeeldingen, vooral 2 en 3, en ook hoe je de trektouwtjes moet vastmaken om de acht losse delen gemakkelijk te kunnen bewegen.

In de bovenkant van het hoofd maak je nog een gaatje, waarin je een touwtje vastmaakt, waarmee je het dansende beertje kunt vasthouden of ergens ophangen. Je kunt ook een dun latje tegen de achterkant lijmen, zodat je het beertje onder het trekken aan de touwtjes kunt vasthouden.

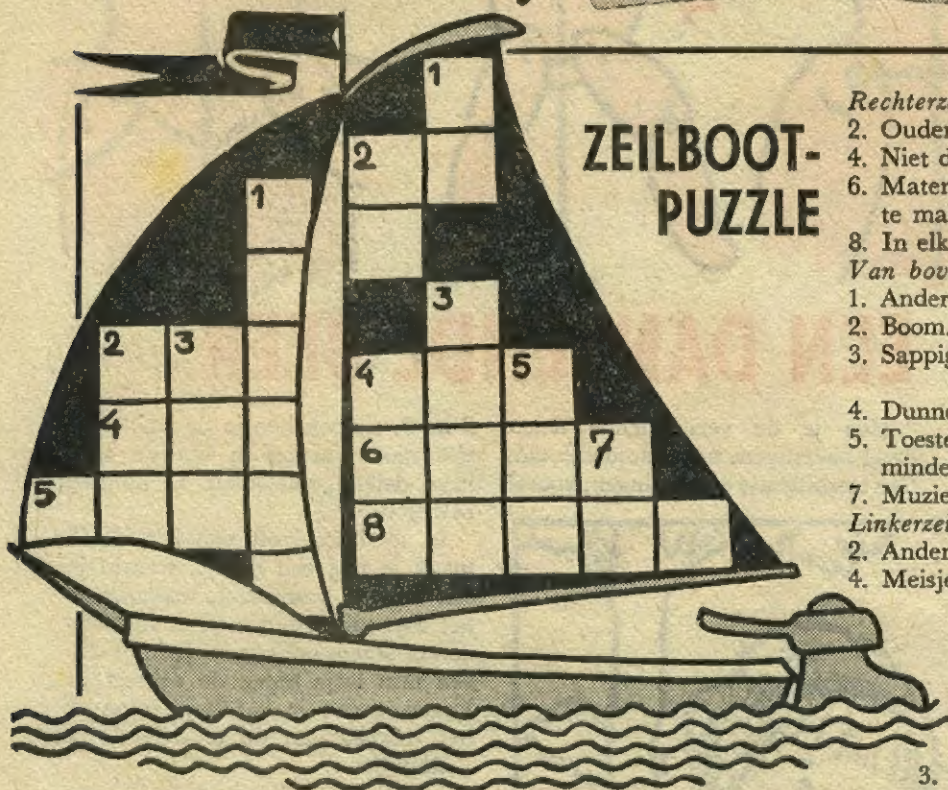
DAAR GAAT IE DAN

Een appeltje of een aardappeltje en enige *stevige* veren zijn voldoende om dit stukje speelgoed te maken, dat, in de lucht geworpen, recht omlaag komt, draaiend als een helicoptère. De twee veren, die als draaimotoren dienen, worden in de appel gestoken, zodat ze ongeveer een hoek maken van 45 graden.

Om het spelletje nog aantrekkelijker te maken, kun je op de grond een cirkel trekken of verschillende cirkels en kijken in welke cirkel je appel terechtkomt. Aan elke cirkel ken je een bepaald aantal punten toe.

WIE PUZZELT ER MEE?

ZEILBOOT-PUZZLE

Rechterzeil van links naar rechts:
2. Ouderwetse lengtemaat.
4. Niet dichtbij.
6. Materiaal om schoenen en tassen van te maken.
8. In elk land zijn rijken en . . . . .

Van boven naar beneden:
1. Ander woord voor reeds.
2. Boom.
3. Sappige vrucht, die aan een boom groeit.
4. Dunne pudding.
5. Toestel, dat je gebruikt om vaart te minderen.
7. Muzieknoot.

Linkerzeil van links naar rechts:
2. Ander woord voor erg.
4. Meisjesnaam.
5. Dier, dat zijn huisje op zijn rug draagt.

Van boven naar beneden:
1. Zo dadelijk; na een kort poosje.
2. Een grote danspartij.
3. Zelfde als 4 van links naar rechts.

ONS SPREEKWOORDENRAADSEL

S T-A L
M E-E L
T A-A K
K O-S T
B R-E S
T E-E R
B A-R S
A D-E R
S T-I L
M E-D E
K E-E L

Bij het lijstje woorden, dat je hiernaast ziet staan, moet je in het midden van elk woord een letter plaatsen, zodat er nieuwe woorden van vijf letters ontstaan.

Ik zal je een beetje helpen door je te vertellen, wat die nieuwe woorden moeten betekenen. Let maar op:

1. Een soort metaal.
2. Een vogel, die goed fluit.
3. Wordt gebruikt om te roken.
4. Zeg je tegen een hond, als hij rustig moet zijn.
5. Zachte, frisse wind.
6. Zacht.
7. Een vis met streepjes.
8. Vergiftige slang.
9. Sterk hellend.
10. Aanvoegende wijs van melden.
11. Voorwerp om water in te koken.

Als je het goed hebt gedaan, vormen die nieuwe letters een bekend gezegde. Ik denk niet, dat je het zo moeilijk zult vinden als de veldwachter, die er naast staat; hem kost het heel wat hoofdbrekens, hoor!

GRAPPIGE NAAMKAARTJES

Ik ken zes kinderen, die heel grappige namen hebben. Weet je waarom? Dat zal ik je zeggen. Hun namen bestaan uit precies dezelfde letters als de spelletjes, die zij het liefste spelen. Is dat niet leuk? Als je een beetje slim bent, kun je dus door de letters van hun namen een beetje door elkaar te schudden te weten komen, wat de lievelingsspelletjes van die kinderen zijn. Hieronder vindt je hun naamkaartjes.

LEEN HOPE

L. TOLEN

NIK KERKEN

JAN DIENIAT

TOPS VEERTJERP

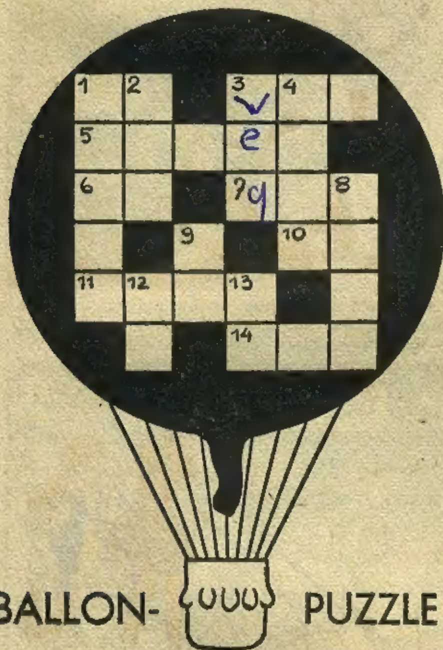
JET EN EVERT SLUISWIS

K-RAADSEL

Zeg, helpen jullie dit verbaasde opperhoofd eens een handje! Die ziet me daar opeens een raar figuurtje op zijn soeppan staan! Hij snapt er beslist niets van, maar jullie zullen zeker wel raad weten met al die K's, als ik jullie vertel, dat de vijf woorden, die ze moeten vormen (op elk stipje moet een letter komen) de volgende betekenis hebben:

1. Een klein huisje, waarin kranten en tijdschriften worden verkocht.
2. Gebouw, waarin godsdienstoefeningen worden gehouden.
3. De man, die in een hotelkeuken de schepter zwaait.
4. Het geluid, waarmee een deur in het slot valt.
5. Een soort kers.

BALLON-PUZZLE

Van links naar rechts:
1. Ander woord voor achter.
3. Komt van de schapen.
5. Het enige muziekinstrument, dat je in een kerk vindt.
6. Een straatje . . gaan.
7. Luide schreeuw.
10. Legt de kip.
11. Je hebt er veel meer dan één in je mond.
14. Liefelijk sprookjeswezen, dat mooi kan dansen, of getal.

Van boven naar beneden:
1. Op geen enkele tijd.
2. Lichaamsdeel.
3. Verdwenen.
4. Je bakt er oliebollen in.
8. Tegenovergestelde van stout.
9. Ander woord voor plus.
12. Verbrande kolen.
13. Bepaald lidwoord

INVULRAADSEL

Op deze lijst puntjes moet je woorden van vijf letters invullen van de aangegeven betekenis. Als je de goede woorden hebt gevonden, kun je in het midden op de kruisjes van boven naar beneden de naam van een bekend sprookje lezen.

- Om de kaas zit een . . x . .
- Een koning draagt een . . x . .
- Als je slaapt, heb je wel eens een . . x . .
- Naar een raadsel moet je . . x . .
- Meisjes leren breien en . . x . .
- Wat er overal gebeurt, kun je lezen in de . . x . .
- Een haas kan heel hard . . x . .
- Een soort breiwol voor kousen heet . . x . .
- Een scheiding tussen twee landen is een . . x . .

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

TRAPRAADSEL

b, ba, bal, balk, balkt.

ZWANENPUZZLE

Van links naar rechts:
1. Zwanen; 6. Darren; 9. Em; 10. Laag; 11. Ga; 12. Lat; 13. Fez.

Van boven naar beneden:
1. Zo; 2. Ada; 3. Naaf; 4. Erge; 5. Nr; 7. Eg; 8. Na; 9. El; 9A. Ma.

Spreekwoordenrebus:

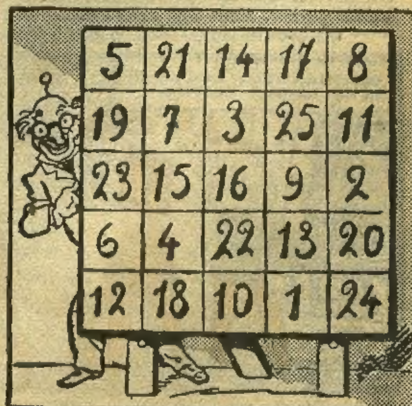
DE DANS ONTSPRINGEN

Dat wil zeggen: aan een gevaar, aan een lastig karwei ontkomen. Het woord „dans" heeft hier niet de betekenis van een vrolijk, prettig, gezellig dansje, maar is gebruikt in de betekenis, welke het in vroeger eeuwen had; strijd of dodendans. Wie de dans weet te ontspringen, heeft dus het geluk, niet in een gevaarlijke twist te geraken, of aan de dood te ontsnappen.

DE BESCHADIGDE WEGWIJZER

1. Berlijn.
2. Weenen.
3. Bern.
4. Praag.

ZOEK DE REST

5	21	14	17	8
19	7	3	25	11
23	15	16	9	2
6	4	22	13	20
12	18	10	1	24

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

Ontmoedigd staren Jim en Ned naar „De Dappe Jager", die in de mist verdwijnt, en kijken elkander dan wanhopig aan.

De beer zit hen op de hielen en met de uiterste krachtsinspanning klimmen ze tegen een rots op, zodat ze even buiten gevaar zijn.

Eenmaal boven, beginnen ze stenen te zoeken om zich de beer van het lijf te houden. Tussen een steenhoop vindt Jim een fonkelende bijl.

Terwijl hij de bijl bewonderend bekijkt, roept Ned om meer stenen, want de beer klimt al hoger. Plots horen ze Sjel roepen, die met een bootje nadert. Op het schip was hun afwezigheid bemerkt.

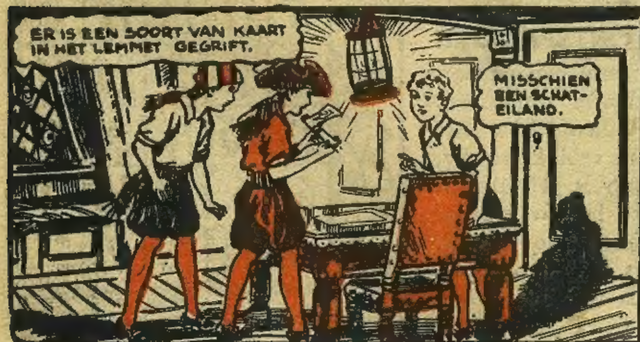
Jim en Ned laten zich van de rots glijden en springen in de boot. Sjel moet hen tot kalmte manen. „Maar er zit ons een ijsbeer op de hielen! Roei weg, Sjel!" schreeuwt Jim.

Nu ziet ook Sjel de beer; hij rukt aan de riemen en de jongens zijn buiten gevaar. Maar Sjel kijkt ernstig en zegt, dat de kapitein heel erg boos is, omdat Ned en Jim het schip verlaten hebben

Jim vertelt, waarom zij op de ijsberg geklommen waren en hij laat Sjel de bijl zien. „Hij lijkt wel van zuiver goud," zegt hij. Aan de reling staat Daro de beide weglopers op te wachten.

De jongens moeten Daro naar zijn hut volgen. Ze vrezen, dat ze straf zullen krijgen, maar Daro is vol belangstelling voor de bijl. „Er lijkt een kaart op het lemmet gegrift te zijn," zegt hij.

„Misschien wel van een schateiland," meent Jim. Dan horen ze een bons op de deur en Jim, die de schrik nog in de benen heeft, kruipt weg achter een kist, bang, dat hij de beer zal zien binnenkomen.